Valiokunnan lausunto YmVL 47/2018 vp– E 106/2018 vp

Ympäristövaliokunta

Valtioneuvoston selvitys: Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevan EU:n strategian täytäntöönpanosta

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston selvitys: Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevan EU:n strategian täytäntöönpanosta (E 106/2018 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- neuvotteleva virkamies Saara Lilja-Rothsten, maa- ja metsätalousministeriö
- ympäristöneuvos Antti Irjala, ympäristöministeriö
- tutkimusprofessori Jussi Uusivuori, Luonnonvarakeskus
- professori Mikael Hildén, Suomen ympäristökeskus
- johtava asiantuntija Matti Kahra, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- Suomen Kuntaliitto
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

Pariisin sopimuksen ja EU:n ilmasto- ja energiapolitiikan yhteydessä EU:n on vähennettävä kasvihuonekaasupäästöjä ja sopeuduttava meneillään olevaan ilmaston lämpenemiseen. Ilmastonmuutosta käsittelevän hallitustenvälisen paneelin (IPCC) äskettäin laatimassa raportissa kansainvälinen tiedeyhteisö korosti kansainvälisten ilmastotoimien kiireellisyyttä.

Ilmastonmuutoksen vaikutusten torjunnassa tarvitaan samanaikaisesti sekä ilmastonmuutoksen hillintää että ilmastonmuutokseen sopeutumista. Sopeutumisessa on kyse ratkaisuista ja valmiuksista, joilla vastataan kansallisiin ja kansainvälisiin haasteisiin kaupan, rahoitusvirtojen, muutto-

liikkeen ja turvallisuuden kautta. EU:lla on tietoa ja keinoja, joilla voimme vähentää haitallisia ilmastonmuutoksen vaikutuksia, ja nyt tarvitaan konkreettisia toimenpiteitä ilmastohaavoittuvuuden vähentämiseksi.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen tarve on kasvanut, koska aikaisemmat päästöt lämmittävät edelleen ilmakehäämme ja sen vuoksi muuttuneet sää- ja vesioloihin kytkeytyneet riskit, kuten helleaallot, kuivuus, myrskyt, metsäpalot korkeilla leveysasteilla sekä tuhoisat rankkasateet ja tulvat, ovat lisääntyneet. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen tuo taloudellista ja sosiaalista vakautta, kun taas sopeutumisen laiminlyönti syventää eriarvoisuutta, heikentää alueellista yhteenkuuluvuutta ja lisää turvallisuusriskejä ja väestön siirtymistä.

EU:n ilmastonmuutokseensopeutumisstrategian arviointi tarjoaa hyvän perustan EU:n tulevalle ilmastonmuutokseensopeutumispolitiikalle. Arviointi osoittaa, että strategiassa on saavutettu sen tavoitteet: 1) parannetaan EU:n valtioiden, alueiden ja kaupunkien ilmastokestävyyttä, 2) parannetaan sopeutumiseen liittyvän päätöksenteon tietopohjaa ja 3) parannetaan keskeisten haavoittuvien alojen ja EU:n politiikkojen ilmastokestävyyttä. Arvioinnin tulokset osoittavat, että edistymistä on tapahtunut jokaisessa kahdeksassa toimenpiteessä: 1) jäsenmaiden sopeutumisstrategian laadinta, 2) sopeutumistoimien tehostaminen Life-ohjelman rahoituksella 3) kaupunkeja verkostoiva kaupunginjohtajien ilmastosopimus (the Covenant of Mayors for Climate and Energy), 4) tietopohjan parantaminen, 5) Climate-ADAPT-ilmastonmuutosportaalin kehittäminen, 6) yhteisen maatalouspolitiikan, koheesiopolitiikan ja yhteisen kalastuspolitiikan saattaminen ilmastokestäviksi, 7) infrastruktuurien kestävyyden parantaminen ja 8) vakuutus- ja muiden rahoitustuotteiden ilmastokestävien investointi- ja liiketoimintapäätösten varmistaminen.

Arviointi korostaa Euroopan alttiutta ilmastovaikutuksille sen rajojen sisä- ja ulkopuolella sekä erityisesti sosioekonomisia seurauksia ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mahdollisuuksia. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen on tärkeää kytkeä kestävän kehityksen toimeenpanoon (Agenda 2030) sekä katastrofiriskien hallintaan (Sendai). EU:n politiikalla pyritään luomaan synergiaa näiden kolmen politiikan välille tulevien vahinkojen ennakoimiseksi, jotta vältetään tulevat vahingot ja tarjotaan pitkäaikaista taloudellista ja sosiaalista hyvinvointia Euroopassa ja kumppanimaissa.

Keskeisiä havaintoja

Nykyinen strategia on edelleen ajankohtainen, ja komissio on sitoutunut sen tavoitteisiin. Arviointiprosessi on ollut tärkeä, ja siinä on opittu paljon rajat ylittävän, kansallisen, alueellisen ja paikallisen sopeutumisen merkityksestä. Strategia on merkityksellinen, koska se on antanut hyvän perustan ilmastonmuutokseen sopeutumiselle, jotta Eurooppa voi valmistautua ja ennaltaehkäistä ilmastovaikutuksia kaikilla tasoilla laajoista väestöryhmistä viranomaisiin ja yksityisiin toimijoihin.

Nykyisin 25 jäsenvaltiolla 28:sta on käytössään kansallinen sopeutumisstrategia. Tietopohjaa, sopeutumisen mallintamista ja aluekohtaista ymmärrystä ovat tuottaneet EU:n Horizon 2020 -tutkimusohjelma ja -hankkeet sekä komission omat tieteelliset yksiköt (Joint Research Centre). EU:n budjetista on rahoitettu hankkeita, joissa otetaan huomioon ilmastonmuutoksen vaikutukset ja jotka kestävät meren pinnan nousun, tulvien tai voimakkaan lämpötilan nousemisen. Eu-

roopan rakenne- ja investointirahastoissa on nopeutettu sopeutumisstrategioiden käyttöönottoa asettamalla varojen vaikuttavan ja tehokkaan käytön ennakkoehdoksi riskinarvioinnit, joissa otetaan huomioon ilmastonmuutokseen sopeutuminen SWD (2017)127. EU:n strategiaa on toteutettu kustannustehokkaasti esimerkiksi Life-ohjelman osalta. Strategia on onnistunut keskittämään päätöksentekijöiden huomion siihen, että ilmastollisiin vaaroihin on valmistauduttava.

Ilmastonmuutokseen sopeutumista on kehitettävä ilmastokestävyyden vahvistamiseksi ja liiketoimintamahdollisuuksiksi, jotka perustuvat luotettavaan ja standardoituun tietoon sekä Copernicukseen ja muihin eurooppalaisiin maapallon havaintomenetelmiin. On edistettävä yksityisen sektorin osallistumista yhteiskunnan muutoskyvyn vahvistamiseen. Komission Kestävän kasvun rahoituksen toimintasuunnitelma ja lainsäädäntöehdotukset pyrkivät vahvistamaan yksityisen sektorin kytkeytymistä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen. Tulevaisuudessa tarvitaan välineitä sijoittajille ja vakuutuksenantajille ja yksityisten sijoitusten käyttöön ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

Paikallisten sopeutumisstrategioiden täytäntöönpano on edennyt hitaasti, koska kansalliset tilanteet vaihtelevat. Tulevaisuudessa korostuu sopeutumisnäkökohtien sisällyttäminen katastrofiriskien vähentämisen menetelmiin ja indikaattoreihin, riskinarvioinnissa tarvittava tietämys ja entistä systemaattisempi vuoropuhelu sopeutumista ja katastrofiriskien vähentämistä edistävien toimijoiden välillä. Lisäksi ilmastohaavoittuvuutta on vähennettävä kansanterveyden ja sopeutumisen välisten yhteyksien vahvistamisella, jotta voitaisiin parantaa erityisesti monialaista yhteistyötä riskien hallinnassa ja vahvistaa terveydenhuoltoalan tietoisuutta ja valmiuksia käsitellä nykyisiä ja kehittyviä ilmastoon liittyviä terveysriskejä.

Tulevaisuudessa sopeutumista voidaan vahvistaa usealla eri sektorilla esimerkiksi EU:n meri- ja kalastuspolitiikassa. Monitavoitteisia luontopohjaisia ratkaisuja voidaan käyttää ilmastonmuutokseen sopeutumisen vahvistamiseksi esimerkiksi maatalouden käytänteissä, yhdyskuntien ns. vihreän infrastruktuurin vahvistamisessa ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. Luonnon monimuotoisuus vahvistaa osaltaan maankäytössä kykyä sopeutua muuttuvaan ilmastoon.

Eräänä konkreettisena tavoitteena alueellisen ja paikallisen ilmastokestävyyden vahvistamiseksi sää- ja ilmastoriskien suhteen ehdotetaan sopeutumisstrategioiden ja -toimien edistämistä, jolla suojellaan kansalaisia sekä äärimmäisiltä että hitaasti ilmeneviltä ilmastouhilta. Eri hallintotasoja on kannustettava toimiin, jotta alueellisille viranomaisille saadaan parempaa teknistä tukea ja sopeutumiseen suunnattavaa rahoitusta. Suunnitelmissa olisi myös otettava huomioon tiettyjen yhteisöjen ja esimerkiksi EU:n syrjäisimpien alueiden erityinen asema.

Komissio aikoo käyttää 25 % seuraavasta monivuotisesta rahoituskehyksestä (2021—2027) ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja muutokseen sopeutumista koskevien tavoitteiden saavuttamiseen (COM2018)322. On huomioitava, että EU:n talousarvion tasolla ilmastonmuutoksen valtavirtaistamista koskevassa raportoinnissa ei tehdä eroa ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja siihen sopeutumisen välillä. Lisäksi ehdotetaan lisäyksiä EU:n tutkimuksen puiteohjelmiin (COM2018)435 ja merkittäviä lisäyksiä Euroopan aluekehitysrahaston ja koheesiorahaston rahoitusohjelmiin (COM(2018)372final). Tavoitteena on myös, että yhä suurempi osa EU:n rahoittamista infrastruktuuri-investoinneista edistäisi ilmastokestävyyttä ja koheesiopolitiikan rahastoista annettavan tuen saaminen edellyttäisi tarpeen mukaan kansallisten sopeutumisstrategioi-

den mukaisia katastrofiriskien hallintasuunnitelmia ja kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia.

Komissio on lisäksi vahvistanut entisestään sopeutumisen merkitystä tulevaa yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevassa lainsäädäntöehdotuksessaan (COM2018)392. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen on yksi yhdeksästä erityistavoitteesta, ja sen edistymisen seuraamiseen on esitetty erityisiä vaikutus- ja tulosindikaattoreita. On odotettavaa, että 40 prosenttia tulevan yhteisen maatalouspolitiikan talousarvioista suunnataan ilmastotoimiin ja edistämään strategiayhteistyötä.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto pitää hyvänä, jos komissio käynnistää nykyisen strategian päivittämisen vastaamaan sopeutumisen nykytarpeita. Valtioneuvosto pitää tärkeinä arvioinnin tuloksia, jotka korostavat politiikkajohdonmukaisuuden merkitystä ilmastonmuutokseensopeutumistoimien huomioon ottamiseksi EU:n tason politiikoissa ja talousarvioissa. On tärkeää, että eri sektoripolitiikat toimeenpanevat osaltaan ilmastonmuutokseen sopeutumista.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä arvioinnin havaintoa, että ilmastonmuutokseen sopeutumisen, kestävän kehityksen ja katastrofiriskien hallinnan päämäärät ovat samansuuntaiset ja siksi yhteistyö sekä johdonmukaisuus näiden prosessien välillä korostuu. Strategian tarkistaminen kytkeytyy Pariisin ilmastosopimuksen toimeenpanoon, Energiaunionin hallinnosta annetun asetuksen täytäntöönpanoon ja EU:n kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevaan pitkän aikavälin strategiaan. EU:n yritysten ja hallitusten on varauduttava myös hitaasti eteneviin vaikutuksiin, kuten merenpinnan nousuun tai veden niukkuuteen.

Valtioneuvosto pitää perusteltuna, että strategiassa kannustetaan yhdistämään ilmastonmuutoksen hillitseminen ja muutokseen sopeutuminen yhtenäisiksi ilmastotoimiksi. Lisääntyvät sää- ja ilmastoriskit lisäävät erityisesti yhteiskunnan tärkeiden toimintojen, infrastruktuurin, ihmisten turvallisuuden ja terveyden, luonnon ja muun ympäristön sekä elinkeinojen sopeutumistarvetta.

Valtioneuvosto pitää myös tärkeänä arvioinnin tuloksissa korostettua tarvetta kiirehtiä ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimeenpanoa niin paikallisesti, kansallisesti kuin rajat ylittävästikin. Valtioneuvosto tähdentää ilmastotiedon tuottamista myös paikallisiin tarpeisiin ja tiedon hyödyntämistä paikallisessa ja alueellisessa päätöksenteossa, suunnitelmissa ja strategioissa, esimerkiksi ilmastokestävyyden huomioon ottamista alueidenkäytön suunnittelussa, infrastruktuuri-investoinneissa ja muussa kaupunkien kehittämisessä. Vaikka sopeutumistoimissa korostuu paikallisuus, on myös valtakunnallisella tasolla huolehdittava siitä, että kansallinen ja EU-tason tutkimus, kokemusten vaihto ja yhteinen tietopohja tukevat alueellista ja paikallista sopeutumistyötä.

Valtioneuvosto toteaa, että ilmastonmuutokseen sopeutumisessa on välttämätöntä ottaa huomioon myös kansainväliset heijastevaikutukset, jotka välittyvät esimerkiksi globaalin kaupan ja siirtolaisuuden kautta. Kehittyvien maiden heikkojen sopeutumismahdollisuuksien seuraukset voivat vaikuttaa sekä kansainväliseen turvallisuuteen että myös Suomen huoltovarmuuteen ja kokonaisturvallisuuteen. Esimerkiksi lisääntyvä kuivuus saattaa kärjistää kriisejä, kiihdyttää muuttoliikkeitä ja kärjistää yhteiskunnallisia konflikteja. Muuttoliike koskettaa jo nyt laajasti Eurooppaa. Tauti- ja tuholaisriskit sekä haitallisten vieraslajien leviäminen kohdistuvat puolestaan ih-

misten, eläinten ja kasvinterveyteen, luontoympäristöön, maa- ja metsätalouteen sekä riista- ja kalatalouteen.

Valtioneuvosto näkee hyvänä suuntana uusien liiketoimintamahdollisuuksien, vakuutustuotteiden sekä yksityisen rahoituksen ja erilaisten rahoitusinstrumenttien kytkemisen ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvään työhön. Tuki kriisialueille voi myös olla osaamisen vientiä, esimerkkinä metsäosaamisesta metsäpalojen torjunta ja kestävä metsätalous sekä vesiosaamisesta tulvariskien hallinta ja vettä säästävät tekniikat.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta yhtyen valtioneuvoston kantaan pitää tarpeellisena päivittää EU:n vuonna 2013 hyväksytyn strategian ilmastonmuutokseen sopeutumisesta. Strategia sisältää yleisiä unionin toimintaa ohjaavia linjauksia, mutta se ei velvoita jäsenmaita toimenpiteisiin. Valiokunnan toimialalla ilmastonmuutokseen sopeutuminen kohdistuu luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen, alueidenkäyttöön, rakentamiseen ja rakennuksiin sekä ympäristön- ja vesiensuojeluun.

Pariisin ilmastosopimuksen mukainen tavoite pyrkiä kohti 1,5 C°:n tavoitetta ja vähentää ilmaston lämpenemiseen liittyviä riskejä edellyttää hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin IPCC:n lokakuussa 2018 julkaiseman raportin mukaan ilmastopolitiikan kunnianhimon tason nostoa. Tähän mennessä Pariisin sopimuksen alla annetut kansalliset päästövähennyslupaukset eivät riitä rajoittamaan lämpötilan nousua 1,5 C°:seen. Myös EU:n tulee päivittää oma päästövähennyssitoumuksensa vuoteen 2020 mennessä, ja EU:n pitkän aikavälin ilmastotoimet on rakennettava siten, että EU saavuttaa hiilineutraaliuden ennen vuotta 2050. Valiokunta korostaa ilmastotoimien kiireellisyyttä kaikilla politiikkasektoreilla ja talousarvioissa. Valiokunta toteaa, että kahdeksan eduskuntapuoluetta on yhteisessä kannanotossaan (20.12.2018) linjannut, että hiilineutraaliuden saavuttaminen EU:ssa vuosisadan puoliväliin mennessä edellyttää vuoden 2030 päästövähennysvelvoitteen tiukentamista vähintään 55 prosenttiin vuoteen 1990 verrattuna ja että kehityspolitiikassa rahoitusta tulee suunnata kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja hiilinielujen vahvistamiseen.

Valiokunta pitää valtioneuvoston kannan tavoin tärkeänä eri politiikkojen koherenssia sekä politiikkajohdonmukaisuutta. llmastonmuutoksen hillitseminen ja muutokseen sopeutuminen on tarpeen nivoa yhtenäisiksi ilmastotoimiksi. On varauduttava sekä äkillisiin ilmiöihin, kuten sään ääri-ilmiöihin, että hitaasti eteneviin vaikutuksiin, kuten merenpinnan nousuun tai veden niukkuuteen. Paikallisesti, alueellisesti ja kansallisesti on vahvistettava lisääntyvien sää- ja ilmastoriskien ennakointia erityisesti yhteiskunnan tärkeiden toimintojen, infrastruktuurin, ihmisten turvallisuuden ja terveyden, luonnon ja muun ympäristön sekä elinkeinojen sopeutumisen varmistamiseksi.

EU:ssa kansallisella tasolla on ryhdytty kiinnittämään aiempaa enemmän huomiota ilmastonmuutokseen sopeutumiseen. Tähän on johtanut esimerkiksi parantunut tietoisuus ilmastonmuutoksen mahdollisista seurauksista. Samoin komission toteuttama epäsuora taloudellinen ohjaus mm. rakennerahastojen ja Life-rahoituksella on kannustanut jäsenmaita ryhtymään sopeutumista edistäviin toimiin. Valiokunta pitää tärkeänä EU:n rakennerahoitusjärjestelmän kehittämistä si-

ten, että sillä tuetut hankkeet palvelisivat osaltaan mahdollisimman laajasti ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista.

Komissio katsoo, että ilmastonmuutokseen sopeutumisen tarpeet ovat voimistuneet ja monipuolistuneet vuoden 2013 strategian hyväksymisen jälkeen. Ilmaston ja sään ääri-ilmiöt aiheuttivat Euroopassa vuosina 1980—2016 yhteensä yli 436 miljardin euron taloudelliset tappiot. Eniten tappioista kärsivät teollisuus-, liikenne- ja energia-alat. Toimimatta jättämisen kustannukset voivat nousta eksponentiaalisesti. Ilmastonmuutoksen negatiivisista vaikutuksista johtuvat kustannukset ovat kasvussa ja vaikuttavat jo merkittävällä tavalla elinkeinoelämän toimintaympäristöön ja tuotantoedellytyksiin. Valiokunta korostaa ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja muutokseen sopeutumiseen tähtäävien toimien myönteistä vaikutusta eri toimialoille, edellä mainittujen lisäksi esimerkiksi maa- ja metsätalouteen, jossa esim. toimenpiteet hiilen sitomiseksi parantavat ilmastonmuutokseen sopeutumista, mikä vastaavasti auttaa maa- ja metsätalouden tuotantoedellytyksiä. Ilmastotavoitteiden saavuttamisen onnistuminen vaatii eri sektoreiden yhteiseen päämäärään suuntaavia toimia. Nämä voivat samalla synnyttää suomalaista eri alojen ilmastonmuutokseen sopeutumisen osaamista ja avata myös kansainvälisesti siihen liittyviä liiketoimintamahdollisuuksia, esimerkiksi vesiosaamisessa.

Kansallisia sopeutumisstrategioita tai -suunnitelmia on lähes kaikissa jäsenmaissa. Ensimmäisen strategian laati Suomi vuonna 2005. Maiden välinen oppien vaihto on strategiatyön edistämisen kannalta tärkeää. Sitä voidaan tukea EU-tason toimenpiteillä. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja muutoksen hillitsemisen kannalta toivottavien tulosten saavuttamista edesauttaa positiivinen lähestymistapa.

Valiokunta kiinnittää huomiota ilmastonmuutoksen vaikutuksia koskevan tietoisuuden lisäämiseen esimerkiksi merenpinnan nousun riskeistä paikallisella ja alueellisella tasolla. Em. kysymystä on arvioitu Suomessa lähinnä isoissa kaupungeissa, mutta sillä on merkitystä myös pienemmissä kunnissa, etenkin rannikkoseuduilla. Ilmastotiedon tuottamista ja tiedon hyödyntämistä paikallisessa ja alueellisessa päätöksenteossa, suunnitelmissa ja strategioissa voidaan vahvistaa esimerkiksi alueidenkäytön suunnittelussa, infrastruktuuri-investoinneissa ja muussa kaupunkien kehittämisessä. Vaikka käytännön sopeutumistoimissa korostuu paikallisuus, on myös valtakunnan tasolla huolehdittava, että kansallinen ja EU-tason tutkimus, kokemusten vaihto ja yhteinen tietopohja tukevat alueellista ja paikallista sopeutumistyötä.

Valiokunta korostaa valtioneuvoston kantaan yhtyen tutkimukseen perustuvan tietopohjan rakentamista. Riittävän tietopohjan luominen ilmastonmuutokseen sopeutumisen keinoja koskevien valintojen tueksi edellyttää sekä perus- että soveltavaa tutkimusta ja monitieteellistä tarkastelua sekä kansainvälistä tietojenvaihtoa. Esimerkiksi monitieteellistä datapohjaa hyödyntävät taloudellis-biologiset mallit mahdollistavat eri politiikkatoimien kustannustehokkuuden ja vaikutusten arvioimisen. Näihin liittyvän tiedon merkitys korostuu ilmastonmuutokseen sopeutumisessa 2020-luvulla. Tietopohjan laajentamiseksi on tärkeää myös, että suomalaiset toimijat osallistuvat EU-ohjelmiin.

Valiokunta pitää tärkeänä myös luontopohjaisten ratkaisujen käyttämistä kaupungeissa ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja muutokseen sopeutumiseksi. Esimerkiksi kosteikkoja on mahdollista hyödyntää veden pidättämisessä osana kaupunkien tulvahillintätoimia. Samoin hyviä ratkaisu-

ja voivat olla mm. viherkatot ja -seinät sekä puistot, koska niissä kasvavat kasvit sitovat hiilidioksidia ja imevät itseensä vettä. Tärkeää on myös, että monitavoitteiset luontopohjaiset ratkaisut edistävät luonnon monimuotoisuuden säilymistä, joka puolestaan vahvistaa osaltaan kykyä sopeutua muuttuvaan ilmastoon.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisessa on keskeistä valtavirtaistaa ja sisällyttää sopeutumista koskeva näkökulma osaksi tavanomaista suunnittelua ja päätöksentekoa. Ilmastonmuutoksen vaikutukset edellyttävät jäsenmailta erityyppisiä toimia, jotka voidaan toteuttaa eri tavoin ajatellen jäsenmaiden omia hallinnollisia ja lainsäädännöllisiä lähtökohtia. Sopeutumistoimenpiteillä voidaan vähentää ilmastonmuutoksesta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia ja kustannuksia, kun ne tehdään riittävän aikaisessa vaiheessa niin kansallisesti kuin EU:n tasollakin.

Valiokunta pitää tärkeänä, että ilmastonmuutokseen sopeutumiseen kytkeytyvillä uusilla liiketoimintamahdollisuuksilla, vakuutustuotteilla sekä yksityisellä rahoituksella ja erilaisilla rahoitusinstrumenteilla saadaan myös yksityinen rahoitussektori mukaan edistämään Pariisin ilmastosopimuksen ja myös Agenda 2030:n täytäntöönpanoa. Uudistaen aikaisemmassa lausunnossaan (YmVL 43/2018 vp) esille tuomansa valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että komission kestävän kasvun rahoittamista koskeva toimintasuunnitelma ja kestävän rahoituksen lainsäädäntöehdotukset pyrkivät osaltaan vahvistamaan yksityisen sektorin kytkeytymistä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Ympäristövaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 5.2.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Satu Hassi vihr
jäsen Olli Immonen ps
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Riitta Myller sd
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk
varajäsen Hannu Hoskonen kesk
varajäsen Pia Kauma kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Lahtinen